

“Sessiz Boşanmış” Çiftlerin Farkında mıyız?

Bu sıralar iş çevrelerinde çok konuşulan yeni bir kavram ve somut bir durum var. “Sessiz İstifa” diye biliniyor. Çalışanın fiilen mesaiye gelse de mümkün olan en az işi yapmakla yetinmesine, zorunlu olmadıkça farklı bir hizmet üretmemesine, özel hayatını ön plana almasına, işle ilgili ek sorumluluk üstlenmekten kaçınmasına, işyeriyle gönül bağıını koparmasına “sessiz istifa” deniyor. Kişi, en başta ekonomik şartlar gereği çalışmaya devam etmek zorunda hissediyor ama kendisini işine tam olarak vermekten özellikle kaçınıyor. Gençler için kariyer platformu olarak kurulan Youthall’un yaptığı bir araştırmaya göre, Türkiye’de çalışan gençlerin yüzde 24’ü şu anda sessiz istifa sürecini yaşarken, yüzde 46,7’sinin de bu duruma yakın bir halet-i ruhiyede bulunduğu tespit edilmiş. Özellikle genç çalışanların işle ilgili memnuniyetsizliklerinin tavan yaptığını, bu durumun genel verimlilik gibi işyerine sadakati ve inovatif gelişimi de düşürdüğünü söyleyebiliriz.

“Sessiz Boşanma” kavramını “Sessiz İstifa” olgusuna kinaye ile tasarlamış bulunuyorum. Böylece toplumsal olarak içinde bulunduğumuz aile temelli bir buhranı belki daha iyi izah edebilir ve çözüm yoluna katkıda bulunabilirim umudu ile.

Sessiz boşanmış çiftlere dışarıdan bakıldığında, şekilsel olarak devam eden, kadın ve erkek rollerinin asgari düzeyde de olsa uygulandığı, çevreye karşı pek fazla olumsuz izlenim vermeden kağıt üzerinde yaşayan ama duygusal olarak ölmüş evlilikler olduklarını söyleyebiliriz.

Evlilik, tarafların maddi ve manevi sermayeleri ile gelecekte karşılıklı sunmayı taahhüt ettikleri faydalar birliği üzerine kurulmuş, iki ortaklı limitet şirketler gibidir. Evlilik ortaklıkları, maddi ihtiyaçların yanı sıra duygusal ihtiyaçlar için de kuruluş ve işletme sermayesi gerektiren yapılardır. Sessiz boşanmanın yaşandığı evliliklerde, maddi işletme sermayesi karı-kocanın biri veya ikisi tarafından, bazen de dışarıdan aile takviyesi ile temin edilerek, fiziksel yapının bütünlüğü korunmaya devam eder.

Sessiz boşanmış çiftlerde manevi sermaye yokluğu veya bu sermayenin başka yerlere transferi söz konusudur. Karı koca arasında duygusal bağ neredeyse tamamen kopacak kadar zayıflamıştır. Evliliğin başında getirdikleri saygı, sevgi, ilgi, gönüllü faydalandırma ve birlikte ilerleme azmi gibi duygusal sermaye, ya tüketilmiş veya ortaklıktan sinsice çalınarak başka alanlara yatırım için kullanılmıştır.

Sessiz boşanmış çiftler nasıl anlaşılır? Bunu anlamanın birçok yolu vardır. Her şeyden önce, çiftler anormal şekilde dışa dönük yaşamaya başlamıştır. Birlikte geçirdikleri vakitler, neredeyse zorunlu ve kısıtlı süreçleri içindir. Birbirlerine olan bakışlarındaki hayal kırıklığı, öfke, usanmışlık, umutsuzluk ve donukluk tecrübeli veya onları bilen kişiler tarafından anlaşılacak kadar barizdir. Gerçekten mutlu ve neşeli oldukları nadir zamanların başında, ortak ürünleri olan çocuklarıyla birlikte olan yaşantıları gelir. Eşlerine bakarken veremedikleri sıcaklığı, evlatlarına olan bakışlarında yakalayabilirsiniz.

Sessiz boşanmış çiftler birbirlerine karşı saygı ve sevgi sermayelerini yitirdikleri için, bunlardan beslenen ilgi, alaka, nitelikli beraberlik, mutlu etme azmi, cinsel mutluluk gibi kaliteli sonuçlardan da mahrum kalırlar. Bu yüzden genelde gergin ve asık suratlı, ev içinde özensiz ve isteksiz, dışarıda birbirlerine desteksiz dururlar. Doğrudan kavga edemeseler bile birbirlerinin açıklarını kollar, bazen sinsî provakatif oyunlar yapar, küçük düşmelerinden haz duyar, mahrem denebilecek sırlarını ifşa etmekten çekinmezler.

Sessiz boşanmış çiftlerin evlilik hayatı kopmak üzere olan bir halata bağlı yük gibidir. Dışarıdan bir müdahale olmasa bile kendi ağırlığından zamanla mutlaka düşecektir. Onları birbirlerine bağlayan halat genellikle çocuklarıdır. Bunun yanı sıra aile ve toplumsal çekinceler, başarısızlıklarının tescil korkusu, boşanmış birey travmalarından çekinme, maddi yoksunluk endişesi ve hayat standartlarını koruma arzusudur.

Evliliklerin sessiz boşanma sürecine girmelerini tetikleyen pek çok unsur olabilir. Beklenti ve realite uyumsuzluğu, 3. duygusal şahıs ve aile fertlerinden kaynaklanan sorunlar, ekonomik zorluklar, ev içi görevlerde paylaşım dengesizliği ve ilgisizliği gibi şeyler sıralanabilir.

Çocuklar genellikle evliliklerin devam nedeni olabildiği gibi, çocuğun kendisinin dünyaya gelişi de sessiz boşanmayı tetikleyen bir neden olabilir. Çocuk olunca değişen öncelikler, artan yük ve maddi zorluklar, sağlık sorunları vb. sayılabilir.

Genel anlamda bakıldığında, sessiz boşanmaya en önemli neden olarak cinsel mutsuzluğu gösterebileceğimiz gibi, sessiz boşanmadan koruyan en önemli tedbirin de cinsel mutluluk olduğunu söyleyebiliriz. Maddi rızıkların buluşma ve gıda olarak hazırlanma yeri mutfak, beslenme ihtiyacının karşılanma ürünü yemektir. Manevi sermayenin ve karı koca tarafından getirilen katkılarının buluşma yeri yatak odası, ürünün sonucu da cinsel hayattır. Yetersiz ve eksik gıda maddeleriyle yapılan yemeklerin lezzetsiz, yavan ve doyumsuz olacağı gerçeği gibi, yetersiz duygular ve isteksiz fiziksel yakınlaşmalar ile yaşanan cinsel hayatın kendisi de yavan, itici, zevk yerine elem ve ızdırap veren bir zorunlu göreve dönüşebilir.

Peki, sessiz boşanma illetinden korunmak için ne yapabiliriz?

Hastalıkların tedavisinde çıkış alanına ve etkenine özel hazırlanmış reçetelerin yazılması gibi, sessiz boşanma illetine karşı ilk yapılacak şey meşru ve helal daire içinde cinsel mutluluğun gelişimi ve karşılıklı faydanın sağlanması için çalışmaktır. Sevişmek iletişimle başlar. Çiftler önce konuşmayı, kendilerini ifade edebilmeyi, karşısındakine saldırmadan “ben dili” ile istek ve arzularını iletebilmeyi öğrenmelidir. Mutlu bir cinsel hayat için yetersiz bilgi ve beceriye sahip olduklarına emin olduklarında, gerekirse müspet ve uzman kişilerden profesyonel yardım almaktan çekinmemelidir. Eğer bu sorun evlilik birliğini temelden sarsacak kadar derin ve etkili olabiliyorsa, tıpkı bir hastalık tedavisi gibi uzman yardımı almayı da hak ediyor demektir.

Cinsel birliktelik, evlilik dışında meşru olarak karşılanamayacak bir ihtiyaçtır. Bu yüzden mutluluk kalesinin çekirdeği burasıdır. Evliliğin güçlenmesi ve idamesi için merkez çalışma alanıdır. Yatak odası sağlam olan bir evi, mutfak veya oturma odası sorunları kolay kolay yıkamaz. Önemli bir sorun

olduğunda ise çözüm yoluna daha kolay ve istekli gidilir. Sonraki her sorun, kendisine özel bir yaklaşım içinde iletişimi güçlü tutarak saygı ve sevgi temelinde aşılabılır.

Sessiz boşanma sürecine girerek, evliliklerini adeta zombi haline çevirenlere yardım için bizler ne yapabiliriz?

Kamil insan söylenilmeyenleri duyabilen, açıktan ifşa edilmeyenleri görebilen, fırtına öncesinde rüzgarın hiddetini hissedebilendir. Vasat insanlar kal ehlidir. Yani sözeldir. Söylenene bakar, söylenildiği kadar algılar ve duyduğuna göre yorumlar. Kamil insanlar ise hal ehlidir. Yani duruşundan, kıyafetinden, yüzünden, bakışındaki hüznün veya yardım arayışından halini anlar ve sorgular. İmkan dahilinde desteğini sergiler. İşte bizler de imkan nispetinde en yakın aile fertlerimizden başlayarak etrafımızdakilere karşı hal ehlinden olmaya çalışmalıyız. Sıkıntılı bir döneme girdiğini fark ettiğimiz evliliklerin yeniden ihyası için teklif beklemeden makul sınırlar içinde yardımlarımızı, bilgimizi ve tecrübelerimizi sunmalıyız.

Etrafımızdaki çiftlerin ev işlerine burun sokar gibi veya karşı cinsten olan birisine uygunsuz sorularla densizce durum yoklamaya kalkar gibi davranamayız. Bütün olumlu etkileşimlerin temel yapısı güven üzerine kuruludur. En başta güven veremediğimiz hiç kimseye pek faydamız dokunmaz ve hatta ters tepki de alabiliriz. Hasta-hekim ilişkisinde, tedavinin başarısı dahi güven temeline bağlıdır. Bu nedendir ki, toplumun en önemli yapı taşı olan aile kurumunu korumak ve geliştirmek iddiası ile atanan bekar ve çocuksuz bir hanımefendi bakana asla güvenemediğimiz için icraatlarından ve söylemlerinden de fayda beklemiyoruz. Zaten sağ olsun kendisi de ailemizi sapkınlara karşı koruyun diyenler için “nefret söylemi” gibi absürt iddialarda bulunarak ne kadar haklı olduğumuzu sürekli hatırlatıyor.

Aile birliği karı kocanın getirdiği maddi ve manevi sermayenin karşılıklı güven merkezinde kullanıma sunulduğu bir işletme ortaklığıdır. Taraflar arasında güven olmadığında maddi kaynaklar olmasa da manevi kaynaklar başka mecralara taşınarak arzulanan faydalara erişim yolu aranır. Devletin en üst kademesinden itibaren aşağıya doğru güven ve hakkaniyet temelli iletişim yollarını kurmalı, geliştirmeli, sapkınlıklar ve fitnatımıza aykırı yasalar gibi zararlı otları ayıklamalı, yetişen nesillerimizi geliştirmekten çok zehirlemeye matuf milli olamayan müfredatımızı kadim değerlerimiz temelinde temizlemeli, evlenecek gençlerin daha en başından itibaren hayatını kolaylaştıracak ve meşru aile hayatını teşvik edecek projeler geliştirmeliyiz. Aile kurumu sürekli bakım ve ilgi isteyen dinamik ve hassas bir yapıdır. sağlıklı şekilde idamesi için her aileye mahsus “Aile Danışmanları” sistemine geçilmeli, potansiyel sorunlarda halkın değerlerine saygılı ve önceleyen zihniyette yetkili hakemler tahsis etmeliyiz. Aileleri adeta bir mezbaha etkisi yapan adliye koridorlarına düşmeden önce kurtarmanın resmi ve zorunlu yollarını açmalıyız.

Her şeyden evvel, #Önceİnsan #ÖnceAile demeli ve bunları diyen ehil ve liyakat sahibi kişileri yetkilendirmeliyiz. Çünkü aile giderse toplum da gider. Ailesi dağılmış toplumlar, gevşek bağlarla bir arada duran yığınlara döner, mukavemeti kalmaz, geleceğe sağlıklı taşınamaz vesselam...